

Клінічна пульмонологія дитячого віку

У представленому навчальному посібнику в чіткій, обґрунтованій формі, з урахуванням аналізу концепцій вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл, викладені з практичної точки зору основні питання діагностики та лікування основних клінічних синдромів і захворювань органів дихання у дітей.

Для студентів старших курсів медичних університетів, лікарів-інтернів і початківців – лікарів-педіатрів, пульмонологів та лікарів загальної практики.

Рекомендовано вченою радою Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова, як навчальний посібник для студентів, лікарів-інтернів, клінічних ординаторів, аспірантів, лікарів-педіатрів та лікарів загальної практики-сімейної медицини (протокол № 8 від 26 травня 2020 р.)

ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М. І. ПИРОГОВА

О. В. Катілов
Д. В. Дмитрієв
К. Ю. Дмитрієва

КЛІНІЧНА ПУЛЬМОНОЛОГІЯ ДИТЯЧОГО ВІКУ

Вінниця
Нова Книга
2020

УДК 616.24-053.2

К29

Рекомендовано вченою радою Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова, як навчальний посібник для студентів, лікарів-інтернів, клінічних ординаторів, аспірантів, лікарів-педіатрів та лікарів загальної практики-сімейної медицини (протокол № 8 від 26 травня 2020 р.)

Автори:

О. В. Катілов, Д. В. Дмитрієв, К. Ю. Дмитрієва

Рецензент:

професор Булат Л. М.

професор Ботьбот Ю. К.

Катілов О. В.

К29 Клінічна пульмонологія дитячого віку : навчальний посібник для вищих мед. навч. закладів / О. В. Катілов, Д. В. Дмитрієв, К. Ю. Дмитрієва. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 320 с. : іл.

ISBN 978-966-382-853-4

У представленому навчальному посібнику в чіткій, обґрунтованій формі, з урахуванням аналізу концепцій вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл, викладені з практичної точки зору основні питання діагностики та лікування основних клінічних синдромів і захворювань органів дихання у дітей.

Для студентів старших курсів медичних університетів, лікарів-інтернів і початківців – лікарів-педіатрів, пульмонологів та лікарів загальної практики.

УДК 616.24-053.2

ISBN 978-966-382-853-4

© Катілов О. В., Дмитрієв Д. В.,
Дмитрієва К. Ю., 2020

© Нова Книга, 2020

ЗМІСТ

Передмова.....	5
ГЛАВА 1. Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання у дітей	6
ГЛАВА 2. Семіотика і діагностика захворювань органів дихання у дітей.....	17
2.1. Скарги.....	20
2.2. Загальний огляд.....	26
2.3. Пальпація.....	47
2.4. Перкусія.....	51
2.5. Аускультация.....	58
<i>Список літератури</i>	76
2.6. Загальні принципи рентгендіагностики захворювань органів дихання у дітей.....	77
<i>Список літератури</i>	88
2.7. Основи ультразвукової діагностики захворювань органів грудної клітки.....	90
<i>Список літератури</i>	99
ГЛАВА 3. Основні синдроми захворювань легень у дітей	101
3.1. Синдром закладеності носа у дітей.....	102
<i>Список літератури</i>	107
3.2. Синдром обструкції верхніх дихальних шляхів.....	110
<i>Список літератури</i>	120
3.3. Бронхообструктивний синдром.....	122
<i>Список літератури</i>	140
3.4. Синдром болю в грудній клітці у дітей.....	143
<i>Список літератури</i>	156
3.5. Клінічна діагностика хронічного кашлю у дітей.....	158
<i>Список літератури</i>	164
3.6. Психогенні розлади дихання у дітей.....	167
<i>Список літератури</i>	180
3.7. Синдром стійкої інфільтрації легень у дітей.....	182
<i>Список літератури</i>	194

ГЛАВА 4. Основні захворювання органів дихання у дітей	
та принципи лікування	195
4.1. Основи ведення ГРВІ у дітей.....	196
4.2. Диференціальна діагностика вірусного і бактеріального тонзилофарингіту у дітей	210
<i>Список літератури</i>	223
4.3. Бронхіти.....	224
<i>Список літератури</i>	236
4.4. Загальні принципи діагностики і лікування бронхіальної астми ...	238
<i>Список літератури</i>	252
4.5. Діагностика і тактика терапії негоспітальних пневмоній у дітей ...	255
<i>Список літератури</i>	267
4.6. Плеврити	269
<i>Список літератури</i>	284
4.7. Особливості діагностики та лікування абсцесів легень у дітей	285
<i>Список літератури</i>	297
4.8. Спонтанний пневмоторакс.....	299
<i>Список літератури</i>	308
4.9. Основи інфузійної терапії при захворюваннях легень у дітей.....	310
<i>Список літератури</i>	316
Коротка інформація про авторів	317

Передмова

Дана книга присвячена основним питанням клінічної пульмонології дитячого віку. У посібнику висвітлено з практичної точки зору головні питання діагностики, лікування основних клінічних синдромів та захворювань органів дихання у дітей.

На наш погляд, книга буде цікава для студентів старших курсів медичних університетів, лікарів-інтернів та початківців, педіатрів, пульмонологів та лікарів загальної практики.

Усі права на клінічні фотографії та рентгенограми належать авторам і публікуються з дозволу пацієнтів.

Дане видання має суто практичну спрямованість і не претендує на повноту викладу матеріалу.

Ми вдячні нашим колегам за цінні рекомендації в процесі роботи над книгою. Висловлюємо окрему подяку к.м.н., доценту Кохановій Г. О. за консультативну допомогу в підготовці розділу "Загальні принципи рентгенодіагностики захворювань органів дихання у дітей".

Ми з вдячністю чекаємо ваших критичних зауважень і конструктивних пропозицій, що стосуються змісту, обсягу і форми викладу матеріалу (пишіть нам: alexkatilov@gmail.com).

Автори

Навчальне видання

Катілов Олександр Васильович
Дмитрієв Дмитро Валерійович
Дмитрієва Катерина Юріївна

Клінічна пульмонологія дитячого віку

Навчальний посібник

Редактор *Ю. В. Лозович*
Коректор *Л. Я. Шутова*
Комп'ютерна верстка: *О. С. Парфенюк*

Підписано до друку 27.08.20. Формат 60×90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Міріад Про. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 26,0. Зам. № 2015.

ПП «Нова Книга»
21029, м. Вінниця, вул. М. Ващука, 20
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
(067) 6562650, (063) 5270178
E-mail: info@novaknyha.com.ua
www.nk.in.ua

MEDLIT
медична література

КУПИТИ